

Handläggare
Christian Dahlmann
Per Lundequist
Magnus Johannesson

Datum
2014-12-16

Diarienummer
KSN-2014-1405

Kommunstyrelsen

Inrättande av kompetenscentrum för vård- omsorgsinnovationer genom samarbetsavtal med Landstinget i Uppsala län

Förslag till beslut

Kommunstyrelsen föreslås besluta

att uppdra åt kommunledningskontoret att utarbeta ett samarbetsavtal med Landstinget i Uppsala län för metod- och kunskapsstöd avseende uppbyggnad och inrättande av ett kommunövergripande kompetenscentrum för vård- omsorgsinnovationer,

att bemyndiga stadsdirektören att, för kommunens räkning, underteckna samarbetsavtal med Landstinget i Uppsala län samt tillsätta en styrgrupp för kompetenscentrets treåriga uppbyggnadsfas 2015-2017, samt

att kommunstyrelsen i detta ärende utvecklar samarbetsformer med berörda nämnder och styrelser, samt

Ärendet

Uppsala kommun ingår idag i ett antal samverkansprojekt för att på olika sätt stimulera forskning, innovation och kunskapsutveckling inom vård och omsorg, exempelvis INNOBE (KSN-2013-1134, NHO-2013-0128.31) och InnoLIFE (KSN-2013-1539).

Genom STUNS-samarbetet har kommunen erbjudits möjlighet att nyttja den väl beprövade modell, och mångåriga kompetens som Landstinget i Uppsala län utvecklat för att främja innovation hälso- och sjukvård.

Ett samarbetsavtal med landstingets forsknings- och utvecklingsenhet gör att kommunen på ett kostnadseffektivt sätt kan etablera ett kompetenscentrum för att främja innovationer som bidrar till självständighet och välbefinnande hos äldre och personer med funktionsnedsättning.

Ärendet har beretts gemensamt av kommunledningskontoret och äldreförvaltningen.

Föredragning

Kommunledningskontoret och äldreförvaltningen noterar att många utredningar under senare år pekar på att de flesta idéer till nya innovativa lösningar inom vården fastnar på idéstadiet istället för att utvecklas som nya kommersiella produkter (tjänster, varor, processer) som via marknaden eller annat spridningssätt kan göras allmänt tillgänglig.

Många nya vård- och omsorgsrelaterade idéer, oavsett källa, når aldrig brukarna eftersom det ofta saknas möjlighet att verifiera brukarnyttan och kostnadseffektiviteten genom ett nära samarbete med en första referenskund.

Testbäddsverksamhet av detta slag öppnar för ett inflöde av nya företag och en breddning av forskningen i Uppsala med bäring på de samhällsutmaningar som finns inom bland annat äldreomsorgen. Härigenom kan Uppsalas exportindustri inom hälso- och sjukvårdsrelaterade produkter och system – det vill säga life science – stärkas ytterligare.

För att möta den numera väl dokumenterade instegsproblematiken har ett antal kommuner och landsting i Sverige under senare år börjat utveckla nya organisationsövergripande funktioner för att driva så kallad testbäddsverksamhet. Ett sådant exempel är Innovation Akademiska vid Landstinget i Uppsala län. Innovation Akademiska både tar emot och söker upp idéer och idébärare hos företag och egna medarbetare.

Även inom Uppsala kommun har behoven av en strukturerad process för att hantera nyskapande produktidéer (tjänster, varor, system) med kommersiell och annan spridningspotential och förbättringsidéer uppmärksammats, bland inom projekten INNOBE och InnoLIFE.

Inom Landstinget är Innovation Akademiska idag en väl etablerad verksamhet som i den dagliga vården utvärderar idéer och produktprototyper med avseende på patientnytta och kostnadseffektivitet. Idéer med kommersiell potential slussas vidare bland annat till företagsinkubatorn Uppsala Innovation Centre AB (UIC).

Vinsterna för Uppsala kommun med att inrätta ett kommunövergripande kompetenscentrum för vård- och omsorgsinnovationer i nära samarbete med Landstinget i Uppsala län är flera:

- Genom utveckling av ett kompetenscentrum i samarbete med Akademiska sjukhuset och landstinget i Uppsala län tar Uppsala kommun tillvara vunnna kunskap och erfarenhet från landstinget. Samtidigt breddas och fördjupas samverkan mellan Uppsala universitet, landstinget och Uppsala kommun med Uppsala kommuns medborgare i centrum. I samverkansarbetet skapar aktörerna tillsammans strukturer och processer för att möta upp och delta i InnoLife.
- Den enskilde och anhöriga ges möjlighet till delaktighet och påverkan vid utveckling av verksamheter och insatser genom deltagande i testbäddsverksamheter.
- Medarbetare inom vård och omsorg involveras i utvecklingsarbetet vid omhändertagande och implementering av idéer. Samtidigt är man som medarbetare aktiv deltagare i att utveckla sin arbetssituation och stärka sin yrkesroll. Det kan bidra till ökad status och ökat intresse för vård- och omsorgsycket.

Kommunledningskontoret och äldreförvaltningen konstaterar att genom ett samarbete med Innovation Akademiska kan uppbyggnaden av ett kompetenscentrum för testbäddsverksamhet kvalitetssäkras och genomföras på ett kostnadseffektivt sätt.

Innovation Akademiska har ett nära samarbete med BIO-X, ett innovationsprogram inom STUNS-satsningen ”Uppsala BIO”. Kommunledningskontoret och äldreförvaltningen bedömer att BIO-X utvecklat en stringent urvalsprocess med oberoende experter för att på ett likvärdigt sätt hantera olika intressenters förfrågningar om att testa nya produkter eller tjänster inom offentligt finansierad verksamhet.

Stadsdirektören har tillsatt en styrgruppen för det nyinrättade kompetenscentret som kommer bevaka att erfarenheterna från BIO-X beaktas och tas tillvara. Styrgruppen skall även beakta och ta tillvara den erfarenhet av offentlig upphandling och det så kallade FoU-undantaget i LOU, som finns inom STUNS-satsningen ”STUNS Energi”.

Med erfarenhet från Innovation Akademiska bedömer kommunledningskontoret och äldreförvaltningen att två nya heltidstjänster krävs för kompetenscentrets uppbyggnadsfas. Den första tjänsten är en intern innovationskoordinator. En projektledare som är förordnad vid kommunledningskontoret med ansvar för innovationsstöd riktad mot medarbetare inom kommunalt finansierad vård och omsorg. Genom internrekrytering kan den tjänsten tillsättas.

Den andra tjänsten är nyrekrytering av en extern innovationskoordinator. En projektledare med dokumenterad industriell erfarenhet av produkt- och affärsutveckling. Kommunledningskontoret och äldreförvaltningen rekommenderar att denna tjänst under uppbyggnadsfasen 2015-2017 organisatoriskt ligger inom Innovation Akademiska. Då säkerställs att processer, rutiner, mallar och kunskap överförs på ett effektivt sätt till kommunen.

Genom att ingå ett nära samarbete med Innovation Akademiska kan ett kompetenscentrum för testbäddsverksamhet kan etableras på ett kostnadseffektivt sätt. Under september-oktober 2014 har en inledande positiv dialog med landstingets nyinrättade forsknings- innovationsdirektör hållts angående hur samarbetsavtalet ska regleras och vara utformat så att det skapar ömsesidig nytta för båda parter. Innovation Akademiska kommer att avsätta en halvtidstjänst för rådgivning, handledning och annan expertis under uppbyggnadsfasen.

Kommunledningskontoret ser också att en testbäddsverksamhet kräver en särskild ”FoU-budget” (Forskning och Utveckling). Erfarenhet från testbäddar inom landstingen visar att beslut om en sådan särskild budget bör utformas så att det skapar legitimitet för testbäddsverksamheten i den kommunala organisationen och ger en tydlig signal om dess vikt.

Kommunledningskontoret och äldreförvaltningen vill understryka att en väl fungerande process för testbäddsverksamhet är en grundläggande förutsättning för deltagande i samverkansprojekt som exempelvis InnoLIFE, där kommunen sedan tidigare beslut av kommunstyrelsen är associerad partner (KSN-2013-1134). Beslut om InnoLIFEs finansiering fattades i december 2014 och projektet beräknas starta under januari 2015.

Styrgruppen ska tillse att en utvärdering genomförs under början av 2017 för att kommunstyrelsen ska kunna besluta om eventuellt fortsatt samarbete med landstinget även efter uppbyggnadsfasen av kompetenscentret. Landstinget åtagande i samarbetsavtalet 2015-2017 kan grovt delas in i fyra ansvarsområden:

- 1) ansvar för rekrytering och utbildning av extern innovationskoordinator (heltid)
- 2) kvalitetssäkring av processer, mallar, rutiner m.m. för uppbyggnad av testbäddsverksamhet
- 3) tillhandahålla generell rådgivning och handledning i samband med specifika testbäddsprojekt
- 4) övriga kostnader (kontor m.m.).

När det gäller ansvarsområde 2 och 3 ovan motsvarar det cirka en halvtidstjänst som Innovation Akademiska ställer till förfogande under perioden 2015-2017.

Ekonomiska konsekvenser

Kostnaderna för 2015 täcks inom ramarna för kommunstyrelsens budget för 2015

Kostnaderna för 2016 och framåt beaktas i kommande Mål och Budget.

Kommunledningskontoret

Joachim Danielsson
Stadsdirektör

Christoffer Nilsson
Chef för kommunledningskontoret